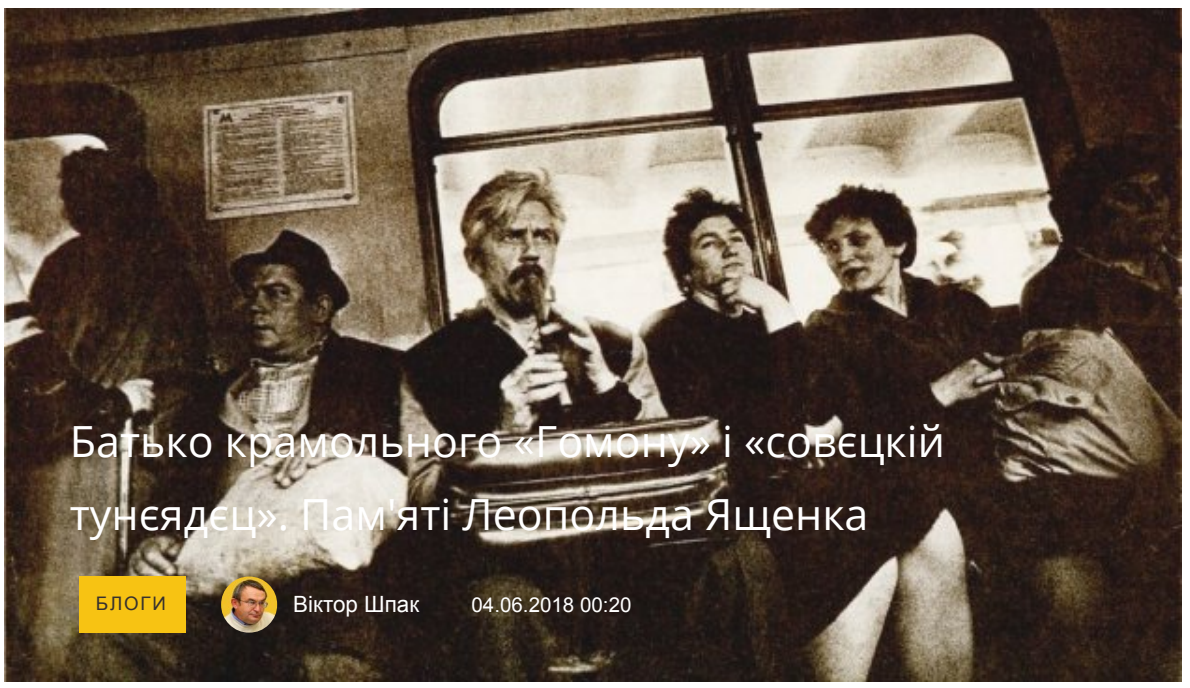

Батько крамольного «Гомону» і «совєцкій тунєядєц». Пам'яті Леопольда Ященка

БЛОГИ Віктор Шпак 04.06.2018 00:20

90 років із дня народження Леопольда Ященка

Нині, коли дехто називає дискримінацією запровадження квот на українськомовні передачі в теле- і радіоефірі, не гріх нагадати про причини перетворення нашої культури на провінційну. Причому не лише за часів Валуєвського циркуляру й Емського указу, а й у недавні радянські часи, коли любов до рідної мови і пісні розцінювалася як «український буржуазний націоналізм».

Це сповна відчув на собі подвижник-музикант Леопольд Ященко, чий фольклорний ансамбль хорового співу «Гомін», який всього-на-всього виконував записані у селах колядки, щедрівки, веснянки тощо, здобув тавро «крамольного» і «антирадянського». Саме так розцінили його репертуар компартійні ідеологи, які мали на меті перетворити українців на рускоязичний «совєцькій народ».

Випускник Київської консерваторії і старший науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклору і етнографії АН УРСР Леопольд Ященко, який під час експедицій Україною записав сотні народних пісень, не міг допустити, щоб усе це багатство залишилося у фондосховищах і архівах. За підтримки однодумців, спочатку в Київському університеті виник фольклорний ансамбль «Веснянка», а 31 грудня 1959 року на вулицях української столиці вперше за багато десятиріч зазвучали колядки і щедрівки хористів-аматорів.

ОСТАННІ НОВИНИ

21:47 В Італії зафіксували 16 ви коронавірусу

21:40 «Шахтар» готовий відпра клубний літак за українцями в

21:37 Саміт ЄС не зміг погодит довгостроковий бюджет

21:31 Разумков поїде до Латвії

21:16 Зеленський каже, що про землі й евакуйованих з Китаю протестували ті самі люди

21:10 У Китаї зафіксували по зараження коронавірусом

20:48 КАРТА В Україну йде похолодання з мокрим снігом, Карпатах - хуртовини й вітер д

20:28 ВІДЕО **Найстрашніши вірус ненависті: Зеленський звернувся до українців**

20:25 ВІДЕО Скалецька розп показала, як пройшов її робочи Нових Санжарах

20:19 Нові Санжари: радник мі розповів, кого саме затримали поліцейські

20:12 В Америці через страх пе коронавірусом нападають на л азійської зовнішності – CNN

19:59 Трамп заперечує оцінки р щодо нового втручання росіян

19:53 Морський Трибунал ОО відхилив спробу Росії уникн відповідальності за дії на Аз

19:50 Комітет ВР створить ро групу з розслідування атаки на Донбасі

19:49 ВІДЕО Бородянський в олімпійський центр «Конча-Зас

ВСІ НОВИНИ

Погода 21.02.20, вечір

Погода у Києві

0°
вологість: **78%** тиск: **752 мм**
вітер: **0.0 м/с, північний**

Вважається, що фольклорний колектив «Гомін» утворено у 1969 році як етнографічний хор при будинку культури «Харчовик». Насправді самодіяльні співаки під керівництвом Леопольда Ященка виступали задовго до цього. Упродовж десяти років їхнім концертним майданчиком були вулиці й парки Києва, де спів аматорів був від душі і для душ тих, хто не відцурався рідної мови і народної культури.

Однак кінець хрущовської відлиги ознаменував початок чергової хвилі репресій проти вільнодумства. Леопольд Ященко у 1968 році став одним із підписантів легендарного листа 139, у якому чільні представники української інтелігенції протестували проти закритих судів над колегами. У підсумку старший науковий співробітник опинився без роботи і змушений був зайнятися етнографічним хором вже на професійній основі, отримуючи мізерну ставку як керівник художньої самодіяльності при будинку культури «Харчовик».

Однак вже 20 вересня 1971 року етнографічний колектив «Гомін» ліквідували як «націоналістичний». За словами одного з учасників засідання, на якому вирішували долю хору, співати треба не на вулицях і в парках, а на сцені із заздалегідь погодженим репертуаром і замість фольклору «пєть українськіє народниє пєсні, пєсні українськіх совєтскіх композіторов, пєсні о родінє і пєсні о партії».

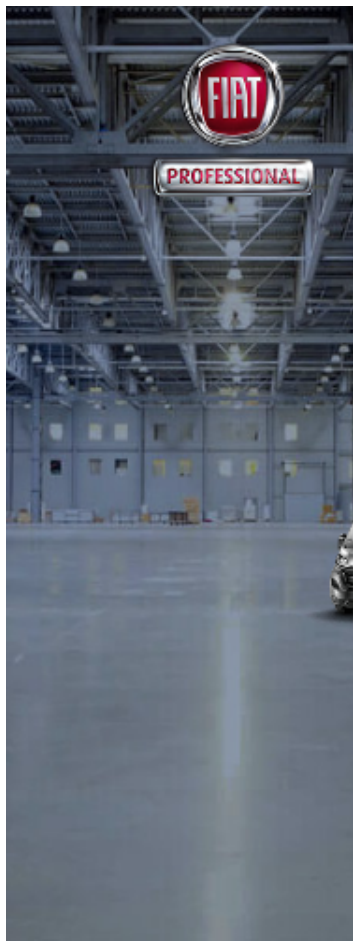

Фото Єфрема Лукацького

За тиждень після цього Леопольда Ященка вигнали зі Спілки композиторів України, що автоматично поставило його у розряд «тунєядца», який ніде не працює, а «только пойот антісовєтскіє пєсні». Насправді 43-річного колишнього вченого-фольклориста ніхто у Києві не брав навіть на більш-менш престижні робітничі посади. Отож довелося заробляти на хліб сезонним овочівником у приміському радгоспі, муляром у Баришівці, працювати на знесенні ветхих і аварійних будинків у Києві.

Опальному митцеві не раз натякали, що досить йому розкаятись і визнати націоналістичні помилки, як усе у житті налагодиться. Однак, на відміну від багатьох дисидентів, які йшли на певні компроміси із владою, фольклорист, який ніколи не брав участі в антирадянській діяльності, залишився незламним. «Коли постало питання вибору: або плазувати, або стояти — я мусив залишатися собою і стояти до останнього», — згадував уже за часів незалежності України Леопольд Ященко.

Він чудово усвідомлював, що визнання неіснуючої провини стане зрадою тих хористів «Гомону», які зазнали переслідувань за любов до рідної пісні. Участь у фольклорному колективі стала підставою для звільнення з роботи не лише журналістів, науковців, учителів, а й навіть виховательок дитячих садочків. У підписаному 5 вересня 1974 року секретарем Житомирського обкому компартії Валентином Острожинським листі у ЦК КПУ ішлося про виключення із лав КПРС старшого викладача марксистсько-ленінської філософії місцевого сільгоспінституту В.Муляви, який під час навчання в Інституті підвищення кваліфікації при Київському університеті «відвідував заняття хору «Гомін» сумнівного напряму».

Такими методами насаджували думку, що все українське небезпечне для кар’єри, а тому краще «гаваріть і пєть на абщєпонятном язикє», відлуння чого звучить і нині.

Віктор Шпак

«Урядовий кур’єр»

Заголовне фото - Єфрема Лукацького

** Точка зору автора може не збігатися з позицією агентства*

АКТУАЛЬНО

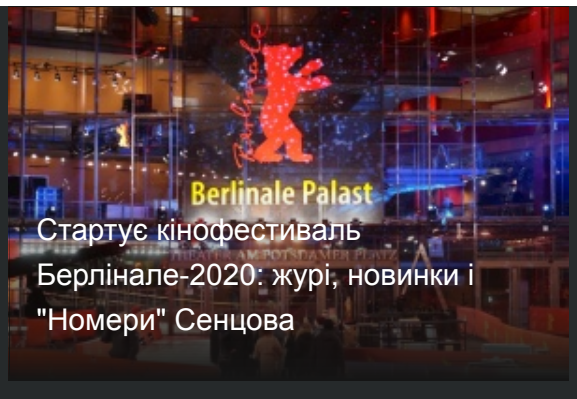

Стартує кінофестиваль Берлінале-2020: журі, новинки і "Номери" Сенцова

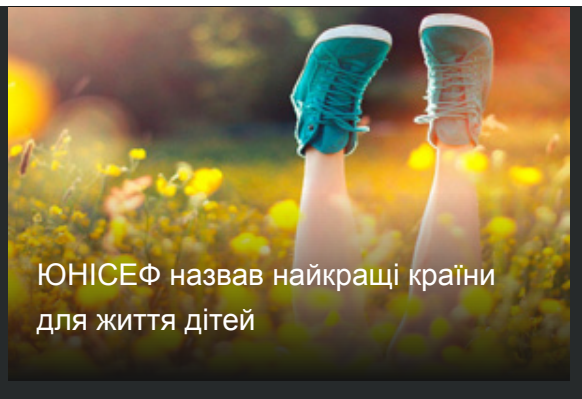

ЮНІСЕФ назвав найкращі країни для життя дітей

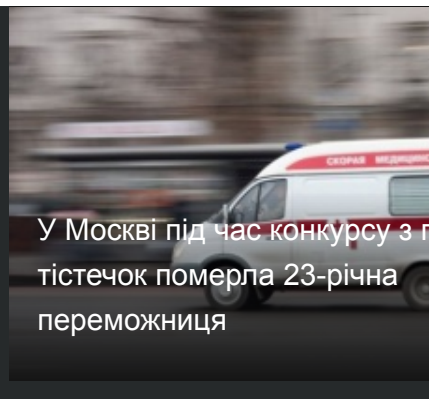

У Москві під час конкурсу з п тістечок померла 23-річна переможниця

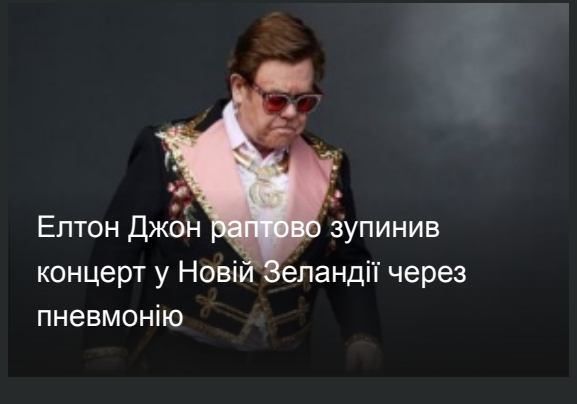

Елтон Джон раптово зупинив концерт у Новій Зеландії через пневмонію

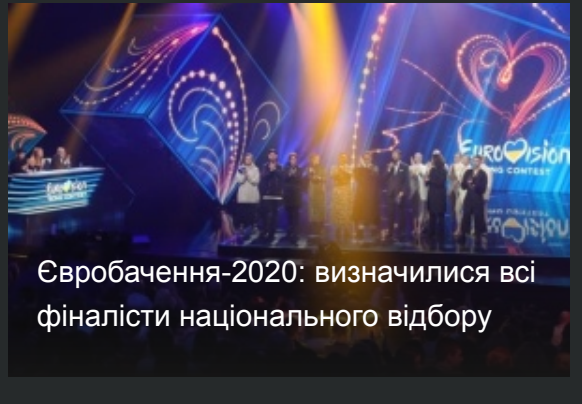

Євробачення-2020: визначилися всі фіналісти національного відбору

Нацвідбір на Євробачення-2 другий півфінал

При цитуванні і використанні будь-яких матеріалів в Інтернеті відкриті для пошукових систем гіперпосилання не нижче першого абзацу на «ukrinform.ua» — обов'язкові, крім того, цитування перекладів матеріалів іноземних ЗМІ можливе лише за умови гіперпосилання на сайт ukrinform.ua та на сайт іноземного ЗМІ. Цитування і використання матеріалів у офлайн-медіа, мобільних додатках, SmartTV можливе лише з письмової згоди "ukrinform.ua". Матеріали з позначкою «Реклама» та «PR», а також матеріали в блоці «Релізи» публікуються на правах реклами, відповідальність за їхній зміст несе рекламодавець.

© 2015-2020 Укрінформ. Усі права застережені.

Дизайн сайту — Студія «Laconica»

ПОДКАСТИ
ПУБЛІКАЦІЇ
ІНТЕРВ'Ю
ФОТО
ВІДЕО
БЛОГИ
ІНФОГРАФІКА
ЛОНГРІДИ
КОНФЕРЕНЦІЇ
ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ
РЕЛІЗИ

РУБРИКИ
- На передовій
- Політика
- Економіка
- Світ
- Суспільство
- Про Життя
- Регіони
- Київ
- Крим
- Спорт
- Діаспора
- Технології
- Туризм

АГЕНТСТ
- Про нас
- Контакт
- Передпл
- Послуги
- Правила
- UA-TV
- Тендери
- Запобіга протидія
- Політика конфіде захисту даних